

מסכת מגילה דף יט.

<u>משנה יז. - היה כתובה....</u>	<u>גמרא יט.</u>
בסם	צבע צהוב
ובסיקרא	צבע אדום
ובקומוס	שרף אילן
ובקנקנתוס	צבע שחור שצובעין בו נעלים
על הנייר	מין עשבים המודבקים יחד בדבק
ועל הדפתרא	קלף שאינו מעובד כל צרכו
לא יצא עד שתהא כתובה אשורית	דכתיב "ככתבם וכזמנם", וכתבם היינו אשורית
על הספר ובדיו	כתיב הכא "ותכתב אסתר המלכה", וכתיב התם "ויאמר להם ברוך..... ואני כותב על הספר ובדיו", מה התם כתב על הספר ובדיו, אף מגילה.....

משנה	גמרא - אמר רבא...
בן עיר שהלך לכרך,	דהיינו בן עיר שזמנו י"ד, שהלך לכרך שזמנם ט"ו,
אם עתיד לחזור למקומו	בליל ט"ו, שלא יהא שם ביום ט"ו, לא הוי מוקף ליומו, ו....
קורא כמקומו,	דהיינו שקורא בי"ד כחובת מקומו, ואע"פ שהוא בכרך,
ואם לאו, קורא עמהם,	דמוקף בן יומו קרוי מוקף, ואין צריך לקרותה בי"ד, וממתין וקורא עמהן, אע"פ שסופו לחזור לאחר זמן.
ובן כרך שהלך לעיר,	דהיינו בן כרך שזמנו ט"ו, שהלך לעיר שזמנם י"ד,
אם עתיד לחזור למקומו	בליל י"ד קודם עמוד השחר,
קורא כמקומו,	שאינו צריך לקרות עמהן בליל י"ד, שאין זה אפילו פרוז בן יומו,
ואם לאו, קורא עמהם	דפרוז בן יומו נקרא פרוז, וקורא עמהם בין בליל י"ד ובין ביום י"ד.
פרוז בן יומו קרוי פרוז, דכתיב "על כן היהודים הפרזים היושבים בערי הפרוזות", מכדי כתיב "היהודים הפרזים", למה לי למיכתב "היושבים בערי הפרוזות", הא קמ"ל דפרוז בן יומו קרוי פרוז, וסברא הוא מדפרוז בן יומו קרוי פרוז, מוקף בן יומו קרוי מוקף.	

מסכת מגילה דף יט.

ואמר רבא - בן כפר שהקדים וקרא ליום הכניסה, ואח"כ הלך לעיר, והיה שם ליל י"ד, אפילו עתיד לחזור ולצאת משם קודם היום, קורא עמהן בלילה, משום דזמנו י"ד כבני העיר, אלא שהקילו רבנן שאינו צריך לחזור לעיר לקרות, אבל אם נמצא בעיר, מחויב כמו כל בני העיר.

איתיביה אבבי - בן כרך שהלך לעיר בין כך ובין כך קורא כמקומו, וליכא למימר בן כרך, שמשנתינו אמר שתלוי באם עתיד לחזור, ואלא לאו בבן כפר, וראינן שקורא כמקומו ואינו מחויב לקרות בליל י"ד:

תירוץ הגמ' - וכי לא הגהת בברייתא בן כפר כדי ליישבה, כן יש להגיה בה עוד, ובמקום "קורא כמקומו" תני "קורא עמהם".

משנה	מהיכן קורא אדם את המגילה, ויוצא בה י"ח?	גמרא - אמר ר' יוחנן, וכולן מקרא אחד דרשו... ותכתוב אסתר... כל תוקף..."	רב הונא אמר מהכא... "ומה ראו על ככה ומה הגיע אליהם"
ר' מאיר	כולה	תוקפו של אחשורוש	מה ראה אחשורוש...
ר' יהודה	מאיש יהודי	תוקפו של מרדכי	מה ראה מרדכי...
ר' יוסי	מאחר הדברים האלה	תוקפו של המן	מה ראה המן...
ברייתא - רשב"י	מבלילה ההוא	תוקפו של נס	מה ראה אחשורוש....

רב הונא אמר מהכא....	"ומה ראו	על ככה	ומה הגיע אליהם"
ר' מאיר	מה ראה אחשורוש שנתשתמש בכלים של בית המקדש	משום דחשיב שבעים שנין ולא איפרוק	דקטל ושתי
ר' יהודה	מה ראה מרדכי דאיכני בהמן	דשוי נפשיה ע"ז	דאיתרחיש ניסא
ר' יוסי	מה ראה המן שנתקנא בכל היהודים	משום דמרדכי לא יכרע ולא ישתחוה	ותלו אותו ואת בניו על העץ
רשב"י	מה ראה אחשורוש להביא את ספר הזכרונות	דזימנתיא אסתר להמן בהדיה	דאתרחיש ניסא

א"ר חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב - הלכה כדברי האומר כולה, ואפילו למ"ד מאיש יהודי, צריכה שתהא כתובה כולה.

וא"ר חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב - מגילה נקראת ספר ונקראת אגרת:

ספר - שאם תפרה בחוטי פשתן, פסולה.

אגרת - שאם הטיל בה שלשה חוטי גידין, כשרה, אמר רב נחמן, ובלבד שיהא משולשין.

מסכת מגילה דף יט

רב יהודה - הקורא במגילה הכתובה בין הכתובים, לא יצא.

רבא - אם ארוכה משאר הקלפים למעלה או למטה, או קצרה מהן, ויש לה היכר לעצמה, כשר.

<p>ומחו לה אמוחא (לאחר שאמר שמועה זו, הכה על קדקדה, כלומר סתר מקצתה ואמר...)</p>	<p>אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן....</p>
<p>בצבור שנו, אבל ביחיד, יצא</p>	<p>הקורא במגילה בין הכתובים, לא יצא</p> <p style="text-align: center;">←</p>
<p>לא אמרו אלא כדי שלא יקרע, וא"כ אינה הל"מ אלא מדרבנן</p>	<p>שיור התפר (משיירין למעלה ולמטה) הלכה למשה מסיני</p> <p style="text-align: center;">←</p>
<p>אלמלי נשתייר במערה שעמד בה משה ואלהיו כמלא נקב מחט סדקית, לא היו יכולין לעמוד מפני האורה, שנאמר "כי לא יראני האדם וחי"</p>	
<p>מאי דכתיב "ועליהם ככל הדברים אשר דבר ה' עמכם בהר", מלמד שהראהו הקב"ה למשה דקדוקי תורה (ריבויין אתין וגמין, מיעוטיין אכין ורקין) ודקדוקי סופרים (שדקדקו האחרונים מלשון משנת הראשונים) ומה שהסופרים עתידין להתחדש, ומאי ניהו, מקרא מגילה</p>	

מסכת מגילה דף יט: כ.

משנה מגילה - הכל כשרין לקרות את המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן, ר' יהודה מכשיר בקטן.

שתי אופנים לבאר חוץ מחרש: חוץ מחרש אפילו בדיעבד לא יצא.

חוץ מחרש לכתחלה, אבל בדיעבד יצא.

משנה ברכות - הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו, יצא (דברי ר' יהודה), ר' יוסי אומר לא יצא.

יש לבאר משנתנו כר' יוסי, ואפילו בדיעבד לא יצא.

או יש לבאר משנתנו כר' יהודה, וכל המשנה ר' יהודה היא, (והא כדאיתא והא כדאיתא, וחסורי מחסרא), והכי קאמר, הכל כשרים לקרות את המגילה, חוץ מחרש לכתחלה, אבל בדיעבד יצא, וחוץ משוטה וקטן אפילו בדיעבד, וה"מ בקטן שלא הגיע לחינוך, אבל בקטן שהגיע לחינוך, אפילו לכתחלה כשר, שר' יהודה מכשיר בקטן.

קושית הגמ': לפי זה, יש ב' שיטות בחרש, או יוצא בדיעבד (ר' יהודה), או אפילו בדיעבד נמי לא (ר' יוסי), וקשה, דתני ר' יהודה בריה דר' שמעון בן פזי שחרש תורם לכתחלה אע"פ שאינו שומע הברכה שמוציא מפיו. ולפי מה שאמרנו, ר' יהודה בריה דר' שמעון בן פזי לא כר' יהודה ולא כר' יוסי, ואלא ע"כ צריך לומר שר' יהודה מתיר בחרש אפילו לכתחלה, ור' יהודה בריה דר' שמעון בן פזי כר' יהודה, וא"כ משנתנו ר' יוסי ולא ר' יהודה?

תירוץ הגמ' - יש ברייתא אחרת, שר' יהודה בשם רבו ראב"ע אומר שלכתחלה צריך שישמיע שמע לאזנו דכתיב "שמע ישראל..." השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפיק, ור"מ אומר שיוצא לכתחלה דכתיב "על לבבך", וא"כ עכשיו יש ג' שיטות, ר"מ ור' יהודה בריה דר' שמעון בן פזי אומרים לכתחילה יצא, ור' יהודה בשם רבו ראב"ע סבר שיוצא בדיעבד, ור' יוסי סבר אפילו בדיעבד נמי לא יצא. ועכשיו יש לבאר ר' יהודה (ובהמשך, משנתנו) בשני אופנים:

תירוץ ב'	תירוץ א'	
חוץ מחרש לכתחילה, אבל בדיעבד יצא, ור' יהודה היא	חוץ מחרש אפילו בדיעבד, ור' יוסי היא, שר' יהודה סבר אפילו לכתחילה יצא	משנה מגילה - הכל כשרין לקרות את המגילה חוץ מחרש
ר' יהודה - יצא בדיעבד ר' יוסי - לא יצא בדיעבד	ר' יהודה - יצא לכתחילה ר' יוסי - לא יצא אפילו בדיעבד	משנה ברכות - הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו
כר' מאיר	כר' יהודה (וכר' מאיר)	ר' יהודה בריה דר' שמעון בן פזי - חרש תורם לכתחלה
כר' יהודה, וכרבו, ראב"ע	כרבו של ר' יהודה, ראב"ע	תניא, אם בירך ברכת המזון בלבו, יצא בדיעבד
ר' יהודה משום רבו ראב"ע - יצא בדיעבד ר' מאיר - יצא לכתחלה		הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו